

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВИТОЛЬДА ПЛЕЦЬКОГО В ОСВЕНЦІМІ
ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ
СОПОТСЬКА ВИЩА ШКОЛА**

**SOPOCKA
SZKOŁA WYŻSZA**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
V Міжнародної науково-практичної конференції**

**Мукачево
15 травня 2025 року**

СЕКТОРУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	
МАЛЕЦЬ О.О., МАЛЕЦЬ Н.Б. КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА ЗАКАРПАТТЯ КРИЗЬ ПРИЗМУ АРХЕОЛОГІЧНИХ АРТЕФАКТІВ ПІЗНЬОБРОНЗОВОГО ТА РАННЬОЗАЛІЗНОГО ПЕРІОДУ	456
МЕДВІДЬ Л.І., АЛМАШІ В.В. ІНФРАСТРУКТУРНИЙ ПОТЕНЦІАЛ НАЦІОНАЛЬНИХ ПРИРОДНИХ ПАРКІВ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ ДЛЯ РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНОГО ТУРИЗМУ	459
МИКУЛАНИНЕЦЬ С. І., БІДЗІЛЯ А. І. ВПЛИВ ГНУЧКОГО УПРАВЛІННЯ НА АДМІНІСТРАТИВНІ ПРОЦЕСИ В СУЧАСНИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ	461
МИКУЛАНИНЕЦЬ С. І., ВОЛК О.О. РЕКРЕАЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ ТЕРИТОРІЙ НА ОСНОВІ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ	463
МИКУЛАНИНЕЦЬ С. І., ПОГАСІЙ А.В. АНАЛІЗ ЕКОНОМІЧНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ВІЙНИ	465
МОВЧАН К.М., ВЛАСЕНКО В.О. БІБЛІОТЕЧНО-ІНФОРМАЦІЙНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ ЯК ПРОСТІР КУЛЬТУРНОЇ ВЗАЄМОДІЇ	467
МОРГУН А.В., ЖАБКО В.В. ДОКУМЕНТНІ КОМУНІКАЦІЇ ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ	469
МОРГУН А.В., ЖАБКО В.В. ПРИНЦИПИ ТА МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТРУ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ	470
МОРГУН А.В., ЦУПРА Д. І. ЕЛЕКТРОННЕ КАДРОВЕ ДІЛОВОДСТВО ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА СУЧАСНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ	472
МОРГУН А.В., ЦУПРА Д. І. ЕЛЕКТРОННІ ТЕХНОЛОГІЇ У СУЧАСНОМУ КАДРОВОМУ ДІЛОВОДСТВІ	474
ПАЛИНЧАК-КУТУЗОВА В.В. МУЗЕЙ ЯК ОБ'ЄКТ ГАСТРОТУРИЗМУ	476
ПАНКОВА О.М., УДВОРГЕЛІ Л.І., РЯБЕЦЬ М.М. РОЗРОБКА ТЕХНОЛОГІЇ ЗБИВНОГО ДЕСЕРТУ ПРОФІЛАКТИЧНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ З ВИКОРИСТАННЯМ ПЮРЕ АЙВИ В УМОВАХ ЗАКЛАДІВ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА	479
ПАНКОВА О.М., ШИМАНСЬКИЙ О.В. ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ФРАНЧАЙЗИНГУ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА	471
ПАПП В., БОШОТА Н., МАРИНА І. ВПЛИВ ІННОВАЦІЙ НА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНОЇ СФЕРИ	484
ПАПП В., БОШОТА Н., ОРБАН Я. РОЛЬ КЛАСТЕРІВ У КОМПЛЕКСНОМУ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ І РЕКРЕАЦІЇ	486
ПАПП В., БОШОТА Н., РЯБЕЦЬ О. РОЛЬ ПРИРОДНО-РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ У РОЗВИТКУ ЕКСТРЕМАЛЬНИХ ВИДІВ ТУРИЗМУ	488
ПАУЛИК А. ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА	489
ПАУЛЬО Е.В., РУБШІ М.А. ОРГАНІЗАЦІЯ ГОТЕЛЬНО РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ – СУЧАСНІ ПІДХОДИ	491
ПРОКОПОВИЧ Л.С., БЕЛЕНЬ І. І. БІБЛОХАБ – СУЧАСНИЙ БАГАТОФУНКЦІОНАЛЬНИЙ, ВІЛЬНИЙ І ДОСТУПНИЙ БІБЛІОТЕЧНИЙ ПРОСТІР	494
ПРОКОПОВИЧ Л.С., ХИМИНЕЦЬ А.М. ДОКУМЕНТ: ІНФОРМОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ ТА НОРМАТИВНА БАЗА	496
ПРОКОПОВИЧ Л.С., ХИМИНЕЦЬ А.М. ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ В КЕРУВАННІ ДОКУМЕНТАЦІЄЮ	498
РОГЛЄВ Й.Й. СУЧАСНИЙ СТАН ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ	500

РОЗДІЛ 4

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ, ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ, СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНИХ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

за умови правильного менеджменту, можуть стати центрами для розвитку контрольованого екстремального туризму, поєднуючи адреналінові активності з екопросвітою та охороною природи.

Водночас важливо враховувати ризики, пов'язані з антропогенним навантаженням на довкілля та порушенням правил безпеки. Саме тому пріоритетними завданнями мають бути екологічний моніторинг, розробка регіональних програм підтримки екстремального туризму, підготовка сертифікованих інструкторів, а також створення інфраструктури, що забезпечить безпеку як для туристів, так і для природи.

Природно-ресурсний потенціал є базою для розвитку екстремального туризму в Україні, але його використання повинно бути збалансованим і стратегічно продуманим. Ефективна інтеграція природних умов, інфраструктури, безпеки та маркетингу дозволить не лише задовольнити попит на активний відпочинок, а й посилити туристичну привабливість регіонів. У майбутньому розвиток екстремального туризму має ґрунтуватися на принципах сталого розвитку та міжсекторальної взаємодії.

Література:

1. Габчак Н., Дубіс Л. Дослідження туристичного потенціалу об'єднаних територіальних громад в межах Ужгородського району Закарпатської області. *Економіка та суспільство*. 2025. №71. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-71-94>
2. Денисик Г., Кізюн А., Воловик В., Атаман Л., Денисик Б. Зарубіжний досвід розвитку екстремального туризму та його впровадження в Україні. *Науковий вісник Чернівецького університету*. 2023. Вип. 842. С. 25-32.
3. Камінська Д.О., Яроменко О.В. Тенденції розвитку екстремального туризму в Україні. *Збірник наукових праць здобувачів вищої освіти та молодих учених Приватного вищого навчального закладу «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янука»*. 2024. Вип. 1. С. 299-307.
4. Ковалишин В. Еколого-економічна парадигма регіонального розвитку екстремального туризму в Україні. *Економіка та суспільство*. 2025. №71. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-71-3>

УДК 330.341.1:338.488.2:640.412:640.43

Алла ПАУЛИК
доктор філософії, старший викладач
кафедри готельно-ресторанної та музейної справи
Мукачівський державний університет

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА

Готельно-ресторанне господарство вважається однією з найбільш динамічних галузей економіки, адже процеси які відбуваються в Україні та світі сприяють швидким змінам у смаках та вподобаннях споживачів готельного продукту. Управління розвитком підприємств готельно-ресторанного господарства потребує формування нових концепцій та підходів, які будуть

РОЗДІЛ 4

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ, ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ, СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНИХ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

базуватися на широкому впровадженні результатів інноваційної діяльності у процеси створення та надання готельних та ресторанних послуг. Інновації відіграють важливу роль, оскільки виступають способом адаптації до змін, формування конкурентних позицій, залучення нових споживачів, особливо дана проблематика є актуальною в умовах воєнного стану та післявоєнному періоді.

Ринок готельно-ресторанних послуг характеризується високою насиченістю та потребує постійного пошуку нових підходів та інструментів які забезпечать високий ступінь задоволення споживачів готельно-ресторанних послуг. Інноваційна діяльність в готельно-ресторанному господарстві здійснюється в таких основних напрямках: спрямована на удосконалення послуг та/або технології їх створення та надання, управлінські інновації (спрямовані на удосконалення процесу управління підприємством) та маркетингові інновації які націлені на методи та способи просування послуг готельно-ресторанного бізнесу на ринку.

Слід наголосити, що інноваційний розвиток готельно-ресторанного господарства є складною та комплексною категорією, що поєднує елементи інноваційного потенціалу та інноваційної діяльності, метою яких є підвищення економічної ефективності та посилення конкурентних позицій підприємства сфери гостинності [1].

Управління інноваційним розвитком є невіддільною частиною сучасного менеджменту готельно-ресторанного господарства. Найбільшого поширення набуває використання інформаційних технологій (сучасні системи бронювання та резервування, електронні платежі, система безпеки, мультимедіа, автоматизовані системи управління та інші), що дає змогу підвищити ефективність процесів створення та надання послуг, організації та управління бізнесом, прийняття рішень, комунікаційних процесів. Пандемія стала поштовхом для розвитку та впровадження інновацій у діяльність готельно-ресторанного господарства [2].

Впровадження елементів інноваційного розвитку готельно-ресторанного господарства сприятимуть:

- формуванню та зміцненню конкурентних позицій через підвищення екологічності підприємств, підвищення якості обслуговування, розробки аутентичних концепцій та дизайнерських рішень, розширенню послуг (наприклад, кейтеринг);

- приверненню уваги та залученню нових споживачів та партнерів (розширення онлайн контактів з клієнтами та партнерами, активне застосування QR-кодів, широке використання потенціалу соціальних мереж та SMM-просування);

- удосконаленню технологічних та управлінських процесів (CRM-система, що дає можливість автоматизації процесів управління замовленнями, руху цінностей на складах, підвищення ефективності управління персоналом,

РОЗДІЛ 4

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ, ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ, СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНИХ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

скороченню операційних витрат, автоматизація роботи зі споживачами, програм лояльності, управління заходами підприємств готельно-ресторанного бізнесу) [3].

- формуванню інноваційної організаційної культури та іміджу підприємства (удосконалення системи управління персоналом, підтримка творчих ініціатив, розробка механізму реалізації нових ідей та інновацій) [4].

Готельно-ресторанне господарство функціонує в умовах значних змін економічного та соціального характеру, саме інноваційний розвиток дає можливість здійснювати вплив на ефективність та результативність бізнесу, на рівень конкурентоспроможності та імідж закладів індустрії гостинності.

Література:

1. Дорошкевич, К., Колінко, Н., & Дзвоник, Р. (2024). Інноваційний розвиток підприємства: сутність, значення та візуалізація складових. *Економічний простір*, (190), 8-14. <https://doi.org/10.32782/2224-6282/190-2>
2. Середа, Н., & Піюренко, І. (2023). Інноваційна діяльність в готельно-ресторанному бізнесі. *Економіка та суспільство*, (55). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-58>
3. Ковтуненко Ю., Ольшевська Д., Алексеєнко А., Савков Є. (2020) Особливості використання інноваційних технологій за сучасних умов у готельному та ресторанному бізнесі *БІЗНЕСІНФОРМ*, 2020 № 12 с. 195-201 https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2020-12_0-pages-195_201.pdf
4. Дмитришин В. (2023) Інновації як визначальний фактор розвитку готельно-ресторанного бізнесу *Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки*, 2023, вип. 9(42) с. 58-66 <https://dspace.kntu.kr.ua/server/api/core/bitstreams/bbb99f3e-1065-4cd7-83d6-3771f0d11fee/content>

УДК: 338.48

ПАУЛЬО Е.В.

аспірант

РУБІШ М.А.

кандидат економічних наук., ст. викладач
Мукачівський державний університет,

ОРГАНІЗАЦІЯ ГОТЕЛЬНО РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ – СУЧАСНІ ПІДХОДИ

На готельно-ресторанний бізнес регіону, України та світу впливають багато факторів, серед яких політична стабільність, корупція, якість та доступність навчання фахівців готельно-ресторанної справи, рівень професіоналізму персоналу. Ефективність, прогресивність та інноваційність готельно-ресторанного бізнесу залежить також від валютного курсу, рівня інфляції, інвестицій, податків, зборів, рівня оплати праці та купівельної спроможності населення. Аналізуючи діяльність готельно-ресторанного бізнесу регіону та України в цілому, можна виділити такі ключові проблеми [1, с.169]:

- недосконалий розвиток інфраструктури, транспортних мереж;